

potem je jasno, da hollywoodsko mnogokratno variiranje teme poroke ponavlja sam ta izziv in manifestira nemogočo vrnitev k tradicionalni funkciji sklenitve zakonske zveze. V filmski dramaturgiji, ki je neizbežno vzpostavljena s pogledom kamere (pogledom drugega), se razkroji vsakršna avtentičnost, poroka je celo v etnoloških filmih bolj reprezentacija dogodka za vpletene individue kot pa stališče o poroki in družini kot o mehanizmu družbene reprodukcije. Razcvet industrijske množične kulture je potem takem uveljavil različno vrednotene posledice razsvetljenske uvedbe pojma svobode, ki skonstruiranost družbenosti naredi vidno. S tem pa se je okrušila samoumevnost ustanove družine in kajpak tudi poroke kot »edinega moralno sprejemljivega« akta sklenitve sporazuma o seksualno utemeljeni skupnosti.

Četudi je, kot zatrjujejo z različnih strani, družina v krizi in je tudi sklepanje in razvezovanje zakonskih zvez označeno s trendi deinstitucionalizacije, pa se v območju ambivalentne detradicionalizacije vendarle še vedno ohranja, če nič drugega, pa vera v končno neuničljivost družine in nekega zadnjega, ne povsem izgovorljivega smisla sklepanja zakonske zveze v oblikovanju družine.

»Za Singlyja je sodobna družina tako v središču konstrukcije individualizirane identitete. Vrača se središčni prostor za ljubezen, s tem da je z njo predpostavljeno razodetje sebstva tako za sebstvo otroka kot za sebstvo odraslega. V družini, vendar bistveno v okolju ljubezni, se razodeva intimno sebstvo. Razbremenjen blišča 'družbenega', je posameznik presojan in ljubljen zaradi samega sebe, zaradi tega, kar je.«⁵

To opažanje bi nas lahko odvedlo k nekaterim nedavnim teoretizacijam intimnosti, kamor se v tem besedilu ne bomo preveč podajali, vendar pa bi si tako nemara lahko pojasnili, kaj je za posameznice in posameznike v instituciji družine tisti presežni obet, ki učinkuje na motivacijo za formalizacijo (*oficializacijo*) spolnega razmerja. Ne enostavno ljubezen – ta se lahko aktualizira tudi brez zakonske zveze, da niti ne govorimo o seksualnem ugodju – ampak zunanje jamstvo, zunanja zapoved ljubezni, ki se naslanja na relacije intimnosti, je tisto, kar seveda ob vseh vidikih pogodbenega razmerja kot družbeno verificiranega razmerja med raznospolnima posameznikoma omogoča, lyotardovsko rečeno, vso jezikovno igro okoli nečesa, kar je vsaj v 20. stoletju postalo stvar individuov samih. Seveda je glede obeta ljubezni z opozorilom na prispevke psihoanalize treba pribiti, da je ljubezen neizbežno izhodišče za sovraštvo. Tu pa smo spet blizu podro-

⁵ Danilo Martuccelli, *Grammairies de l'individu*, Pariz 2002, 492.